

Ελευθερώστε το Δημόσιο Χώρο!!!

«Μεγάλες οι ευθύνες της δημοτικής αρχής για την κατάσταση με τα τραπεζοκαθίσματα και τα περίπτερα.»

Ο Δημόσιος Χώρος μιας πόλης αποτελεί το σημαντικότερο συστατικό της στοιχείο, την κατεξοχήν εικόνα της στα μάτια πολιτών και επισκεπτών, είναι ο τόπος που προσλαμβάνεται και ερμηνεύεται από τον καθένα διαφορετικά, ανάλογα με τα προσωπικά του βιώματα και την αντίληψη που διαθέτει για την πόλη και τη ζωή του μέσα σ' αυτήν. Παρά τις όποιες αλλαγές έχει υποστεί, ο δημόσιος χώρος μιας πόλης εξακολουθεί να αποτυπώνει και να διατηρεί τη συλλογική συνείδηση και μνήμη.

Η οικειοποίηση του δημόσιου χώρου της πόλης από τους πολίτες της αποτελεί το πρωταρχικό ζητούμενο σ' ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο και ρευστό τοπίο της νέας αστικότητας.

Σήμερα βιώνουμε την παρακμή του δημόσιου χώρου που στην πιο καιρία έκφρασή του -την πολιτική- δείχνει να αλλάζει φύση. Από τόπος διαλόγου, επιχειρηματολογίας και αντιπαράθεσης, μετατρέπεται σε χώρο κατανάλωσης.

Τι εννοούμε όμως με τον όρο «Δημόσιος Χώρος»;

Όταν αναφερόμαστε σε πόλεις, Δημόσιο χώρο αποτελούν οι Αστικοί Κοινόχρηστοι Χώροι, δηλ. δρόμοι, πεζόδρομοι, πλατείες, πάρκα-άλση, κήποι.

Στην πόλη μας, εδώ και πολλά χρόνια, όπως και στις περισσότερες πόλεις της Ελλάδας, βιώνουμε τη συστηματική υποχώρηση και υποβάθμιση του Δημόσιου Χώρου, ο οποίος θυσιάζεται στο βωμό των μικροσυμφερόντων και του κέρδους. Αργά και μεθοδικά, συχνά με τις ευλογίες των Αρχών, παρατηρούμε πολεοδομικές αυθαιρεσίες, παράνομες προσκυρώσεις, περίεργους αποχαρακτηρισμούς, καταπατήσεις αναδασωτέων εκτάσεων, μπαζώματα, καταλείψεις δημόσιων χώρων (πλατείες, δρόμοι, πεζοδρόμια) και άλλα. Τείνει άλλωστε να αποτελέσει εθνικό σπόρ στη χώρα μας, η κυριαρχία με κάθε μέσο του ιδιωτικού, σε βάρος του Δημοσίου συμφέροντος.

Σήμερα μαζί με το παλιό μοντέλο διακυβέρνησης που χρεοκοπεί και δείχνει ότι η κουλτούρα της ιδιώτευσης, το πρότυπο της ατομικότητας και η υπερκατανάλωση δεν οδηγούν πουθενά, αναδεικνύεται πολύ πιο επιτακτική η ανάγκη να επαναπροσδιορίσουμε τη συλλογικότητα, το δημόσιο και ελεύθερο χώρο.

Τα παραπάνω αποτελούν εισαγωγή για το πώς αντιλαμβανόμαστε το Δημόσιο Ελεύθερο Χώρο. Στο παρόν σημείωμα θα θέλαμε να επικεντρωθούμε στην κατάσταση που επικρατεί στη πόλη μας σε σχέση με την παρουσία τραπεζοκαθισμάτων σε δρόμους και πεζοδρόμια και την ανεξέλεγκτη επέκταση διαφόρων περιπτέρων-σουπερμάρκετ.

Στο δήμο Κοζάνης, εδώ και πολλά χρόνια έχει εμποδωθεί, έως και έχει ηθικοποιηθεί το δικαίωμα επέλασης στους δημόσιους χώρους, σχεδόν παντού. Η δε κατάσταση με τα κάθε λογής αντικείμενα, τραπεζοκαθίσματα, κιόσκια, ψυγεία κλπ. έχει πλέον ξεπεράσει κάθε όριο. Κανένας σεβασμός στους πολίτες που κινούνται καθημερινά στην πόλη, στα ΑΜΕΑ, στους ηλικιωμένους, στις μητέρες με καροτσάκια. Αγνοείται χαρακτηριστικά το αυτονόητο, πως η άσκηση κάθε δικαιώματος του καθενός φτάνει μέχρι εκεί που ξεκινά το δικαίωμα του άλλου. Η δημοτική αρχή αρνήθηκε εδώ και χρόνια, αρνείται και σήμερα, να βάλει τάξη στο χάος που η ίδια ανέχθηκε, αν δεν επέτρεψε να δημιουργηθεί, είτε για λόγους πελατειακού είτε από ανικανότητα.

Αντιλαμβανόμαστε και κατανοούμε τους επαγγελματίες που θέλοντας να εκμεταλλευτούν το γεγονός της γειννιάσής τους με κάποιον δημόσιο χώρο να

χρησιμοποιήσουν μέρος αυτού, για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών τους. Αλλά αυτό δεν μπορεί να γίνεται άναρχα. Εξάλλου η άναρχη επέκταση και χρήση δημόσιου χώρου από κάποιους επαγγελματίες δημιουργεί φαινόμενα στρέβλωσης του ανταγωνισμού. Κάποιοι έχουν φτάσει μέχρι το κέντρο της πλατείας, κάποιοι άλλοι γράφουν στα παλιότερα των υποδημάτων τους τις κίτρινες γραμμές, την ίδια στιγμή που κάποιοι άλλοι επαγγελματίες είτε για αντικειμενικούς είτε για υποκειμενικούς λόγους παραμένουν νόμιμοι. Αυτό δεν είναι στρέβλωση του ανταγωνισμού; Δεν «νομιμοποιεί» κάθε επαγγελματία να ζητά και αυτός επέκταση σε πεζοδρόμια και πλατείες;

Πριν από λίγες βδομάδες, καταθέσαμε στην επιτροπή ποιότητας ζωής παρουσία και του αντιδημάρχου κ. Αποστολίδη υπόμνημα με προτάσεις για το συγκεκριμένο θέμα. Ζητήσαμε τη σαφή τήρηση του κανονισμού και του νόμου. Δυστυχώς, καμιά επί της ουσίας αντίδραση από τη δημοτική αρχή. Δεν είδαμε ούτε ένα μέτρο να λαμβάνεται.

Επανερχόμαστε, καθώς με αφορμή την αίτηση επαγγελματιών του κεντρικού πεζόδρομου της πόλης έχει ανακύψει ένας σχετικός με το θέμα διάλογος. Ήδη, σιωπηρά έχει επιτραπεί η μερική κατάληψη του κεντρικού πεζόδρομου, καθώς βλέπουμε την εμφάνιση κάποιων τραπεζοκαθισμάτων σ' αυτόν. Με αφορμή αυτήν την εξέλιξη, αλλά με αιτία και τη γενικότερη κατάσταση, καταθέτουμε τις παρακάτω παρατηρήσεις και προτάσεις:

1.Καμιά κατάληψη από τραπεζοκαθίσματα στον κεντρικό πεζόδρομο. Εδώ και 30 χρόνια αυτός ο χώρος είναι ελεύθερος για τους πολίτες και πρέπει να παραμείνει στη διάθεση των πεζών πολιτών, Οι πεζόδρομοι είναι χώροι ζωντανό και πέρα από τη συγκεκριμένη χρήση έχουν σημαντική κοινωνική αναφορά. Είναι σημαντικό σε ένα ασφυκτικά πιεσμένο αστικό περιβάλλον να υπάρχουν ελεύθεροι χώροι για περπάτημα.

2.Εκπόνηση πλήρους κυκλοφοριακής μελέτης για το σύνολο της πόλης, (αίτημα που έχει να κάνει με την οργάνωση της κυκλοφορίας σε όλη τη πόλη, θέμα στο οποίο θα επανέλθουμε ειδικά) που θα θέτει προτεραιότητες για τη χρήση οδών και πεζοδρομίων σε όλο το αστικό και περιαστικό περιβάλλον.

3.Λήψη από τη δημοτική αρχή όλων των αναγκαίων μέτρων για αποκατάσταση της νομιμότητας σε όλη την πόλη. Απελευθέρωση όλων των ελεύθερων χώρων από όλα τα παράνομα αντικείμενα (κιόσκια, σκέπαστρα, μόνιμες ή μη μόνιμες κατασκευές, τραπεζοκαθίσματα, ψυγεία, κατάχρηση δικαιωμάτων των περιπτέρων κλπ).

4.Είναι επίσης προφανές πως διαφωνούμε κάθετα με τη δημιουργία αναψυκτηρίου στο δημοτικό κήπο. Πρέπει να αντιληφθούμε πως δεν αποτελούν τα πάντα γύρω μας αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης. Ας αφήσουμε τον κήπο στους πολίτες και στα παιδιά της πόλης μας.

Δυστυχώς δεν είμαστε και πολύ αισιόδοξοι πως η κατάσταση θα βελτιωθεί σύντομα. Παρότι βλέπουμε μεμονωμένες και αποσπασματικές προσπάθειες να περιοριστεί το πρόβλημα, η Δημοτική Αρχή φοβούμενη το πολιτικό κόστος αρνείται να λάβει δραστικά μέτρα. Οι πολίτες πρέπει να καταλάβουν ότι αποτελεί αναφαίρετο δικαίωμά τους η ανακατάληψη του Δημόσιου Χώρου.

Ελπίζουμε σύντομα ο Δήμος να αναθεωρήσει στάση. Ειδάλως θα αναγκαστούμε να χρησιμοποιήσουμε κάθε νόμιμο μέσο προκειμένου να πιέσουμε ώστε να εφαρμοστεί ο νόμος. **Δε θα διστάσουμε να προσφύγουμε στον αρμόδιο εισαγγελέα κατά της δημοτικής αρχής για τη μη επιβολή του νόμου.**